

ARCHIV MĚSTA ÚSTÍ NAD LABEM

ARCHIV OBCE BŘEZÍ

1892 – 1945

Inventář číslo AP 261

NAD 1156

Vlastník fondu: ČR – SOA Litoměřice

Věra Hladíková

Ústí nad Labem 2014

Schvalovací doložka

Schvaluji níže uvedený inventář: AP 260.

Ústí nad Labem, dne 30. prosince 2016

PhDr. Vladimír Kaiser
ředitel Archivu města Ústí nad Labem

Archiv obce Březí

Časový rozsah: 1892 – 1945

Inventární jednotky: 3

Evidenční jednotky: 1 karton, 1 kniha

Rozsah: 0,03 bm

Stav ke dni: 6. 11. 2014

Fond uspořádala: PhDr. Věra Hladíková

Inventář schválil: PhDr. Vladimír Kaiser

Počet stran: 5

Úvod

I. Vývoj organizace úřadu

Obecní úřad v Březí (Presei) vznikl v roce 1850 na základě prozatímního obecního zřízení z roku 1849 a obec se stala součástí ústeckého politického okresu. Před rokem 1850 byla součástí panství Svádov. Obecní úřad zde fungoval do května roku 1945, kdy byl nahrazen místní správní komisí. V čele samostatné obce stál obecní výbor, jenž si ze svého středu volil obecní představenstvo s obecním představeným v čele. Vzhledem k tomu, že fond je dochován jen torzovitě, volební výsledky se nedochovaly vůbec, rekonstrukce orgánů obce se dají poskládat jen z druhotných pramenů, ovšem též úředního charakteru nebo z literatury. Asi nejstarší známý obecní představitel je v roce 1876 Franz Stolle, 1885 Anton Stoy, 1892 Anton Schmerl, 1896 Franz Sedlak, 1898 Franz Richter, 1901, 1904, 1907 Josef Stoy, 1910 Heinrich Sedlak, 1913, 1923 Wenzel Vetter, 1926, 1930, 1934 a celou okupaci Josef Langer. Po vyhlášení samostatné Československé republiky dosavadní systém zůstal zachován, důsledně se začal užívat, někde i dříve, výraz obecní zastupitelstvo místo obecní výbor, rovněž tak představenstvo bylo nahrazeno výrazem obecní rada a skládá se z radních, obecního představeného, jinak starosty. Po odtržení pohraničního území od Československa v roce 1938 přešla veškerá moc na říšskou správu. Celé území se stalo říšskou župou sudetskou (Reichsgau Sudetenland) s novým systémem úřadů, a s důsledným uplatněním tzv. vůdcovského principu. Navíc došlo prakticky k definitivnímu postátnění samosprávy jmenováním starosty a jeho dvou zástupců Landrátem. Zástupci starosty jsou první a druhý přidělenec. Starosta mohl vztáhnout každou záležitost na sebe, radní netvořili žádné kolegium a nedělali společná rozhodnutí, fungovali jen jako starostovi poradci. Navíc v obecní správě fungoval zmocněnec NSDAP, aby byl zajištěn soulad obecní správy s programem nacistické strany. V Březí si svou pozici na místě starosty udržel Josef Langer, rolník z čp. 1.

Obec Březí leží v Českém Středohoří mezi obcemi Malečov a Olešnicí na ploše 270 ha. Základní živobytí přinášelo obyvatelstvu zemědělství a pěstování ovoce. Ještě v době vrchnostenské správy v polovině 17. stol. žilo v obci 10 rodin (10 domů), samosprávné období začínala ves žít již na vzestupu, co do počtu domů i žijících osob. 169 lidí v roce 1850 se v průběhu 50 let rozrostlo na 247 obyvatel v roce 1907, což byl vrchol osídlení, i později počet obyvatel klesal, dokonce na 171 obyvatel v roce 1939. Obyvatelé se hlásili vesměs k německé národnosti, v roce 1921 zde žilo 10 Čechů a 207 Němců. Toto národnostní složení se v roce 1938 úplně změnilo, obec měla již jen německé obyvatele. Ze společenských činností je zapotřebí zmínit v roce 1934 existující spolek kuřáků dýmky (Pfeifenklub), tradiční sbor dobrovolných hasičů a pouze 1 až 2 hostince.

O svou samostatnost obec přišla až v poválečném období, rozhodnutím pléna ONV v Ústí nad Labem z 28. 4. 1960 s účinností od 1. 6. 1960 se stala osadou obce Malečov. Ještě předtím, v roce 1950, se součástí obce Březí stala osada Budov a místní část Černičky (tehdy 1 dům). V témže rozhodnutí ONV z roku 1960 se osada Budov odpojila od Březí.

II. Vývoj a dějiny fondu

Fond vznikl z činnosti Obecního úřadu v Březí. Původně byl uložen na obecním úřadě, po roce 1945 v budově Místního národního výboru v Březí. Do okresního archivu bylo torzo převezeno společně s písemnostmi MNV Březí v roce 1960, kniha přírůstků 112. Stal se

součástí fondu MNV Březí. Po reinventarizaci MNV byly spisy obecního úřadu vyjmuty z fondu MNV a uspořádány a inventarizovány v roce 2014. Dodatečně zapsán v knize přírůstků č. 1004 v roce 2014 po generální inventuře.

III. Archivní charakteristika fondu

Časový rozsah: 1892 – 1945

Archivní struktura: fond je uspořádán podle Metodického návodu na pořádání a inventarizaci archivních fondů Archiv obce č.: AS/1-284/00.

Obecní úřad 1892 – 1945

Knihy

Knihy evidence ve věcech spolupůsobení ve státních záležitostech

Spisový materiál

Péče o bezpečnost a veřejný pořádek

Stavební záležitosti

Spolupůsobení ve státních záležitostech

Záležitosti daňové a katastrální

IV. Stručný rozbor obsahu fondu

Je dochováno naprosté torzo písemností. Součástí fondu se staly i pozemnostní archy z roku 1945, evidentně vzniklé již z činnosti MNV v Březí (jsou zde čeští vlastníci půdy, využito je prvorepublikového německého formuláře), ale nebyly zařazeny do fondu MNV Březí, protože ten byl již uspořádán a inventarizován.

V. Záznam o vypracování inventáře

Toto torzo fondu bylo vyčleněno při reinventarizaci národních výborů. Fond nově uspořádala v roce 2014 PhDr. Věra Hladíková, inventář schválil PhDr. Vladimír Kaiser.

Literatura

- Zevrubný popis rozdělení země království Českého. Praha 1854, s. 264
- Statistisches Gemeindelexikon der Čechoslovakischen Republik herausgegeben vom statistischen Staatsamte auf Grund der Volkszählung vom 15. Februar 1921, I. Böhmen, Praha 1921, s. 198; ...vom 1. Dezember 1930, Praha 1935, s. 388;
- Die Gemeinden des Reichsgaues Sudetenland, ...Volkszählung vom 17. Mai 1939, Varnsdorf 1941, s.6
- Heimatkunde des Bezirkes Aussig III/2, Ústí nad Labem 1931
- Kleine Ortskunde für den Stadt- und Landkreis Aussig, Ústí nad Labem 1944
- AMUL, Okresní úřad 1850 – 1938, kniha inv.č.17 (Jmenný seznam představenstev obcí 1892-1918)

inv. č.

čas. rozsah

karton

Obecní úřad 1850 - 1945

I. Knihy

Knihy evidence ve věcech spolupůsobení ve státních záležitostech

1	Parcelní protokol obce Březí	1892	KT 1
---	------------------------------	------	------

II. Spisy

Péče o bezpečnost a veřejný pořádek

a) stavební záležitosti

2	Obecní vodovod	1928 – 1939	KT 1
---	----------------	-------------	------

Spolupůsobení ve státních záležitostech

a) záležitosti daňové a katastrální

3	Pozemnostní archy (vlastníci půdy, čp., Češi)	1945	KT 1
---	---	------	------